

Heemkundekring Sankt-Tolbert Vaals

Nieuwsbrief Nummer 8 - Mei 2010

Herman Janssen 90 jaar 'jong'

Herman heeft zich altijd ingezet voor de vereniging. Toen de 'Boed' eigendom van de vereniging werd en hij al jaren een gedeelte als timmerwerkplaats in huur had, was Herman altijd present bij het klussen op de 'Boed'. Het eerste MEISTERSTÜCK voor de vereniging was het maken van een eikenhouten klokkenstoel waarop het oude uurwerk uit de Gemeentetoren zou rusten en nu sinds jaren tentoongesteld staat in de St. Pauluskerk. Daarna heeft Herman samen met de werkgroep van de 'Boed' alle noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden verricht. Op de dag dat Jean Cohlst een gedeelte van het gebouw kocht eindigden de werkzaamheden en de volgende klus was het gebouw ontdoen van alles wat er in jaren verzameld was. Nadat de verbouwing begonnen was wist Herman de vereniging door sponsoring te ondersteunen: >drie nieuw ramen, >een klein

raampje aan de westzijde van het gebouw, >de aanleg van de gasleiding + gasmeter, > een laptop + een beamer. In totaal sponsorde Herman een kleine € 6000 en eigenlijk heeft Herman met dank van Sankt Tolbert toch ook een klein standbeeld verdiend.

De 'Boed' uit de steigers

De betegeling en het stukadoorswerk zijn gedaan en de vloer is gelegd. Het sanitair is geplaatst en binnenkort komt de keuken aan de beurt. Het vakwerk en de betimmering aan de 'oude' poort zijn aangebracht. Hens Neus en Jean Cohlst hebben in de 'Boed' veel werkzaamheden verricht, waarvoor dank.

Voor wat betreft een deel van het interieur hebben we ons oog laten vallen op een stalen stoel met stoffen bekleding. Deze

stoel kost € 19,90 excl. BTW.

Voor € 25,00 per stuk kunt u een stoel kopen.

Voor € 30,00 wordt deze ook nog voorzien van uw naam. Mocht u belangstelling hebben, dan kunt u € 25,00 of

€ 30,00 overmaken op rekening 114493979 van de Heemkundekring Sankt Tolbert o.v.v. Stoel. Bij voorbaat dank. Er zijn tot nog toe 25 stoelen gekocht en een aantal aanmeldingen wordt verzocht het bedrag nog over te boeken.

Spreuk van de maand

Op de erker van pand Kerkstraat nr. 30-32 (1899, gepleisterde lijstgevel, eclectische stijl) staat een Duits spreekwoord 'Wer baut an Strassen und Gassen, der muss die Leute reden lassen' en dat betekent zoveel als 'De beste stuurlui staan aan wal'. Omstreeks 1905 was in dit pand 'Restauration Jean Malmedier' gevestigd, tevens paardenhandel. Later een groentezaak (Zeegers) en een Grieks restaurant.

Burg. Rhoenstraat

H. J. Rhoen was burgemeester van Vaals van 1917-1941. Op 15 mei 1941 komt bij de gemeente het besluit van de Rijkscommissaris voor de bezette Nederlands gebieden binnen, waarbij aan H.J. Rhoen onmiddellijk ingaand ontslag als burgemeester wordt verleend. Hij duikt vervolgens onder. Op 19 oktober 1944 is Vaals bevrijd en op 20 oktober is burgemeester Rhoen terug en houdt hij een toespraak waarin de bevrijdingsproclamatie, voor het toenmalige gemeentehuis op het Koningin Wilhelminaplein. Daarna is hij nog burgemeester van 1944-1950. Op 25 juni a.s. om 15 uur is de feestelijke onthulling van de straatnaam (Clermontpark) door burgemeester Reg van Loo, in het bijzijn van het college, familie en afgevaardigden.

Dodenherdenking

In samenwerking met de initiatiefnemers realiseerde de gemeente Vaals een gedenkplaat (gemaakt door Steenhouwerij Klein) ter nagedachtenis aan de Vaalser slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en de Vaalser slachtoffers in het voormalig Nederlands-Indië. (Burgers – Joden – Militairen). Vóór dit monument is op 4 mei 2010 tijdens de dodenherdenkingsplechtigheid door burgemeester Reg van Loo deze stenen 'loper' met alle namen van de oorlogsslachtoffers onthuld.

Oorlogsgraf

Voorafgaande aan de dodenherdenking werd om bij het gerestaureerde oorlogsgraf op het kerkhof aan de Seffenterstraat door leerlingen van De Kleine Wereld, De Cathabel en Op De Top, die het graf hebben geadopteerd, bloemen gelegd. Hier liggen begraven: verzetstrijder J. Francotte, de militairen J. Vanhouttem, P. Scheffers en de burgers J. Biermann en H. Göbbels

Big Red One

Op de foto de commandanten van de Big Red One, de divisie die o.a. Vaals bevrijdde. Op deze voor zover wij weten nog nooit eerder gepubliceerde foto staan alle bevelhebbers van de eerste Amerikaanse Infanteriedivisie. De foto is hoogstwaarschijnlijk in Frankrijk omstreeks juni-juli 1944 genomen. Op de voorgrond staat generaal Clarence R. Huebner de hoogste bevelhebber. Geheel rechts Colonel George A. Smith jr. (18th Inf.Regt). De manschappen van Colonel Smith hebben in september 1944 als eersten Vaalser grondgebied bevrijd. Het 26ste regiment heeft in de periode van 13 september tot 21 oktober vooral in de stad Aken gevochten, het 16de en 18de in de buitengebieden. Met name de hevige gevechten in de omgeving van Haaren (Haarener Kreuz en Ravelsberg) en Verlautenheide worden in de Amerikaanse geschiedschrijving vaak vermeld. Kolonel Smith hebben wij reeds eerder afgebeeld gezien: 14 september 1944 op het Drielandenpunt (zie:

'Einmarsch en Bevrijding' (1994) en 'Verleden en Heden' no. 8, 2004. Jeff Smith (kleinzoon van de kolonel) bezoekt regelmatig Vaals en heeft goede contacten met voorzitter Peter Sparla van Sankt Tolbert.

(Foto © Familie kolonel Smith)

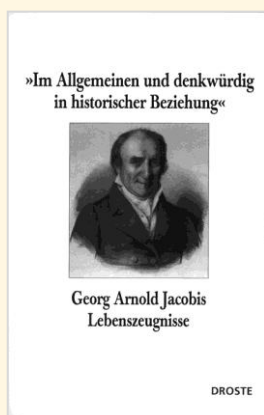
Maastrichterlaan

De discussies en protesten over de reconstructie van de Maastrichterlaan houden aan. Vaals moet echter een knoop doorhakken. Voor 22 juni moet de provincie weten of ze haar geplande reconstructie wel of niet kan doorvoeren. Echter aan een 'nee' van Vaals hangt nogal een heftig prijskaartje. Want als de provincie haar plan voor een reconstructie niet kan doorzetten, betaalt ze ook niet mee aan de hoognodige vervanging van het riool. Een duivels dilemma voor de politiek. Is een referendum onder de bevolking de oplossing? Ook daar zitten haken en ogen aan.

Hoe rustig waren de tijden een eeuw geleden. Je zou er naar terug kunnen verlangen (zie foto).

Boek

De zoon en kleinzoon van Betty von Clermont, (een zus van Johann Arnold von Clermont en gehuwd met de filosoof Friedrich Heinrich Jacobi) geven in hun memoires een beeld van de opkomst en neergang van het Clermontse bedrijf / handelsonderneming; tevens van hun werk in Aken en Maastricht in de tijd van de Franse bezetting. Bovendien wordt de gedachtewereld in de overgang van de 18de naar de 19de eeuw beschreven. De transcriptie (afschrift) van deze autobiografie (165 jaar geleden) vraagt nogal wat inspanning van de lezer.
(ISBN 978-3-7700-1421-7 > 332 blz. > Droste Verlag Düsseldorf > €24,90)

Website-tips

- Mooie website / tentoonstelling: Schilder – kunstenaar > tentoonstelling in Aken: www.hans-von-aachen.de
- Kerkraads dialect: www.wauwel.net
- Historische stukjes over het grensgebied in de euregio: www.opdegrens.eu (klik op *Hans Hermans*).

Agenda

28 mei 2010: Maandelijks bijeenkomst van Heemkundekring Sankt Tolbert 2010: In café-restaurant Suisse Vaals – aanvang 20.00 uur.

29 mei 2010 - van 13.00 tot 17.00 uur: In Nijswiller vinden een aantal activiteiten plaats die betrekking hebben op de Tweede Wereldoorlog. Tevens wordt op die dag een nieuw boek gepresenteerd. Dit boek heeft betrekking op de mobilisatie van de Nederlandse troepen en de Duitse inval van 10 mei 1940 in onze omgeving.

6 juni 2010 - aanvang 17.00 uur: Concert in de Obelisk door drie harmonieën. Er is tevens een kleine expositie van Vaals. Aan dit concert nemen behalve Harmonie Sint Pancratius Nulland ook de Société Royale 'L'Harmonie' de Gemmenich evenals Harmonie Amicitia Roggel deel.

Speciale verjaardagen (70+) van Sankt Tolbert - leden

Maria Gouders (23-6-1935)
Al Hellenbrand (23-6-1936)
Beiden van harte proficiat!

Nieuwe leden

Als nieuw lid van de Heemkundekring Sankt Tolbert werd ingeschreven: Piet Voncken

Reageren

Wilt u meer weten over de Heemkundekring Sankt Tolbert, een bijdrage leveren aan deze nieuwsbrief of heeft u een mededeling, kijk dan op de website www.sankttolbert.nl of mail naar sankttolbert@gmail.com. De nieuwsbrieven staan ook in pdf-formaat op de website. Deze kunt u downloaden. Tevens kunt u op de site aangeven als u de nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen.